

Η μεγάλη των μπάτσων σχολή **No 4** το παράδειγμα του μετρό

«Το σύστημα ασφάλειας του Μετρό λειτούργησε εξ' αρχής βασιζόμενο στη θεωρία της Μηδενικής Ανοχής (Zero Tolerance). Για τη θεωρία αυτή κανένα “έγκλημα” (παραβατική συμπεριφορά ή παραβίαση κανονισμών) δεν είναι μικρό, δηλαδή κάθε παραβατική συμπεριφορά για μας θεωρείται σοβαρή και ως εκ τούτου θέμα για να ασχοληθούμε. Τουναντίον κάθε παρέκκλιση από τους νόμους ή τους κανονισμούς ελέγχεται, έτσι ώστε η μικρότερη παραβατική συμπεριφορά (π.χ. επαιτεία) να μην ακολουθηθεί από μια μεγαλύτερη (κλέψιμο) και αυτή από μια ακόμη μεγαλύτερη, όπως π.χ. μια ληστεία»

από άρθρο για την “ασφάλεια” του μετρο στο περιοδικό του μετρο (“μετροραμα”)

Όλοι όσοι χρησιμοποιούν λίγο-πολύ το μετρό ως μέσο μετακίνησης έχουν συναντήσει την ιδιότυπη κατάσταση που επικρατεί εκεί. Άλλωστε πόσο μπορούν να αγνοηθούν οι συνεχείς ηχητικές απαγορεύσεις για το φαγητό και το ποτό, την “παραμονή πίσω απ’ την φωτεινή γραμμή δαπέδου”, αλλά και τις προειδοποιήσεις τύπου “προσοχή πορτοφολάδες!” και τ’ αυτοκόλλητα για το κάπνισμα; Ποιός δεν παρατήρησε τις πανταχού παρούσες κάμερες παρακολούθησης, τους ένστολους και ένοπλους “φύλακες της τάξης” (σεκιουριτυ και ειδικοί φρουροί), τους ομοίομορφα κοστουμαρισμένους υπαλλήλους και (αν μη τι άλλο) ελεγκτές, αλλά και τις σιδερένιες ατομικές θέσεις, τους ανύπαρκτους κάδους σκουπιδιών* εντός των αποβαθρών και την αδιαμφισβήτητη καθαριότητα, τις αστραφτερές διαφημιστικές πινακίδες, τις βιτρίνες με τ’ αρχαιολογικά εκθέματα, τη “μεταλλική” αισθητική και την ethnic chill out μουσική υπόκρουση; Αν όλα αυτά φαίνονται σε κάποιον οικεία και φυσιολογικά, τότε ίσως μιλάμε για κάποιον που (θα’ θελε να) μένει στο παλαιό ψυχικό, είναι στέλεχος κάποιας πολυεθνικής, συχνάζει στο κολωνάκι και ψωνίζει στο the mall. Αν πάλι σε κάποιον άλλο φαίνονται αδιάφορα ή περίεργα, θα ακούσει απλώς να ξανακοιτάξει το παραπάνω απόσπασμα, για να συνειδητοποιήσει ότι **η διαμόρφωση ενός αποστειρωμένου, καλογουλισμένου και πλήρως ελεγχόμενου περιβάλλοντος είναι αποτέλεσμα εφαρμοσμένης πολιτικής, εν ονόματι “δόγμα της μηδενικής ανοχής”.**

Η βασική ιδέα αυτού του δόγματος είναι ότι το “έγκλημα” μπορεί να προβλεφθεί και να προληφθεί, μέσω της εξουδετέρωσης κάποιων παραγόντων που οδηγούν σ’ αυτό. Κάποιοι τύποι συμπεριφορών ή καταστάσεων που εκλαμβάνονται ως “παράγοντες”, ομογενοποιούνται και κατατάσσονται σε μια ιεραρχική κλίμακα όπου ο καθένας εκλαμβάνεται ως σκαλοπάτι, ως μεταβατικό στάδιο για τον επόμενο “πιο εγκληματικό” τύπο. Έτσι μια γκάμα από ανθρώπινες συμπεριφορές ή φιγούρες μπαίνουν σε καραντίνα διαρκούς επιτήρησης και ελέγχου, όπως επίσης και στο στόχαστρο του ποινικού νόμου. Ένας ζητιάνος, ένας τοξικοεξαρτημένος, ένας αδέσποτος σκύλος ή ένα αναμμένο τσιγάρο, ένα σκουπιδάκι, μία πολιτική αφίσσα θεωρούνται εγκληματογόνοι παράγοντες και η εταιρεία στέλνει τους σεκιούριτυ να “καθαρίσουν”. Φυσικά έτσι όπως έχει εφαρμοστεί αυτό το κατασταλτικό δόγμα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, το είδος των “συμπεριφορών” που “μπαίνουν στη λίστα υπόπτων” καταμαρτυρά τα ταξικά, φυλετικά, ηλικιακά και άλλα στερεοτυπικά κριτήρια βάσει τα οποία επιλέγονται.

Σκοπός όμως του δόγματος είναι η λεγόμενη παροχή αισθήματος ασφάλειας στον πολίτη. Κάτι τέτοιο δεν επιτυγχάνεται μόνο με απαγορεύσεις, αλλά με προτροπές και την ενεργή συναίνεση του ίδιου. Γιατί άλλωστε μας συμβουλεύουν να μένουμε πίσω απ’ την “κόκκινη γραμμή”, να προσέχουμε τα προσωπικά μας αντικείμενα, ν’ ανοίγουμε τα παράθυρα, να αποτρέπουμε τους γκραφιτάδες**;
Μα γιατί άλλο; Για την ασφάλειά μας, με άλλα λόγια την ασφαλή

κυκλοφορία των έμψυχων και άψυχων εμπορευμάτων, τη διασφάλιση της “κανονικότητας”. Γιατί επικρατεί η αστυνομοκρατία και οι κάμερες στους δρόμους, τα καθημερινά αστυνομικά ρεπορτάζ, οι τηλε-διώξεις “τρομοκρατών”, οι τηλε-επιδημίες (νόσος πουλερικών, των χοίρων κ.α); Κι αυτά για την “ασφάλειά” μας δεν ήταν; Τι τυχαία κι αυτά ή είναι “πολιτική”; Η κατασκευή του “δημόσιου αγαθού ασφάλεια” συντελείται από μια χρόνια καλοστημένη προπαγάνδα και έναν συστηματικό βομβαρδισμό μας με εικόνες κοινωνικής ανασφάλειας (απ’τα μμε) με τη συνακόλουθη αφύπνιση φοβικών ανακλαστικών λόγων και πρακτικών (στην κοινωνία), σ’ένα διαρκή φαύλο κύκλο προσφοράς και ζήτησης ασφάλειας – ανασφάλειας.

Το σύστημα ασφάλειας του μετρο, βασισμένο στο μοντέλο της μηδενικής ανοχής όπως είπαμε, **βρίσκεται από τους ολυμπιακούς αγώνες του 2004 και μέχρι το 2013 υπό την επίβλεψη του Κέντρου Μελετών Ασφάλειας***, που εκπόνησε το σχέδιο για λογαριασμό της Αττικο Μετρο Α.Ε. Σύμφωνα με το επίσημο site του κεμεα, το εν λόγω think tank στελεχώνεται από ειδικούς στον τομέα της ασφάλειας και προσωπικό των υπηρεσιών του υπουργείου “προστασίας του πολίτη” ύστερα από έγκριση του αντίστοιχου υπουργού. Στελέχη του στρατού, της αστυνομίας, της ΕΥΠ, πρέσβεις και φυσικά “επιστήμονες και προσωπικότητες με κύρος και εμπειρία σε θέματα σχετικά με τους σκοπούς του ΚΕ.ΜΕ.Α“, όπως οι παντειακοί Ι.Φαρσεδάκης (καθηγητής εγκληματολογίας) και Χ.Παπασωτηρίου (αν. καθ. διεθνών σπουδών, πρόεδρος του κεμεα από 04/08 ως 02/10) διοικούν και διευθύνουν το κέντρο, πάντα υπό την επίβλεψη του υπ.προ.πο.**

Ειδικοί επιστήμονες σε τομείς όπως εγκληματολογία, τα νομικά κ.α είναι που συμβάλλουν στον σχεδιασμό των πολιτικών ασφάλειας για το κράτος και τις επιχειρήσεις καθώς και την έρευνα (αγοράς) και αξιολόγηση των τεχνολογικών “επιτευγμάτων” στο χώρο αυτό, στηριζόμενοι βέβαια στη χρηματοδότηση απ’το κράτος και την Ε.Ε****, αλλά και στην εργασία διαφόρων φοιτητών (τους). Έτσι εντός των δραστηριοτήτων του κεμεα περιλαμβάνεται πρακτική άσκηση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών στο πλαίσιο της υλοποίησης διπλωματικών και μεταπτυχιακών εργασιών τους ή εκπόνησης διδακτορικών διατριβών και τους δίνεται η δυνατότητα να γνωρίσουν εκ των έσω αυτό το “ευαγές ίδρυμα”, καθώς και “εκλεκτούς” συναδέλφους με υποτροφίες απ’τα σώματα ασφαλείας, συμμετέχοντας ενεργά στο “έργο” του.

Ένας σωρός λοιπόν από ειδικούς και καλοθελητές απ’τον ακαδημαϊκό χώρο συνεργάζονται ως κυβερνητικοί υποβοηθούμενοι για την παροχή αισθήματος ασφάλειας στον πολίτη, αυτό το κακόγουστο ιδεολόγημα που είναι μέρος της πραγματικότητάς μας τα τελευταία χρόνια και δεν είναι το εφεύρημα κάποιου σκοτεινού μυαλού, αλλά το τρέχον μοντέλο κοινωνικής οργάνωσης του (καπιταλιστικού) συστήματος, είναι το κράτος ασφάλειας που ξεπηδά μέσα απ’τα ερείπια του κράτους πρόνοιας.

—

* όπως διαβάζουμε και στο τεύχος Σεπτεμβρίου του 2008 του περιοδικού του μετρό, «Υπενθυμίζεται ότι, για ευνόητους λόγους ασφαλείας, δεν υπάρχουν κάδοι εντός των σταθμών του Μετρό, γι’ αυτό οι επιβάτες πρέπει να ρίχνουν τα απορρίμματα και τα επικυρωμένα εισιτήρια που δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για μετεπιβίβαση σε άλλο μέσο σε ειδικούς κάδους έξω από τον σταθμό, πλησίον των εισόδων/εξόδων». Δεν ξέρουμε ποιους ευνόητους λόγους εννοούν ακριβώς, δε φανταζόμαστε πάντως τους ελεγκτές να κατεβαίνουν για να ψάξουν στα σκουπίδια εισιτήρια που ο επιβάτης ισχυρίζεται ότι πέταξε, συνεπώς οι έλεγχοι εκτός αποβάθρας θα ζορίζονταν, μαζί και οι εισπράξεις της εταιρείας.

** αν και τα υλικά επένδυσης (γρανίτης και μάρμαρο) των σταθμών έχουν υποστεί ειδική επεξεργασία ώστε οτιδήποτε κι αν γραφτεί να μπορεί να σβηστεί με ευκολία! Είδες νοικοκυροσύνη η μηδενική ανοχή;

*** «συστάθηκε στο πλαίσιο της αξιοποίησης των γνώσεων και των εμπειριών που απέκτησαν οι Ελληνικές Αρχές Ασφαλείας, κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των μέτρων ασφάλειας στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, με σκοπό να αποτελέσει δεξαμενή σκέψης για τους φορείς ασφάλειας», απ’το <http://www.kemea.gr/>

**** «...για τη χρηματοδότηση του ΚΕΜΕΑ είχε διατεθεί το 2005 κονδύλι ύψους ενός εκατομμυρίου ευρώ, που εξαντλήθηκε προ μηνών», καθημερινή 02-12-09